

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М. Б. Боднар М. Б. Боднар

“31” серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
за освітньо-професійною програмою бакалавра

Кременець – 2017

Робоча програма «**Методика навчання образотворчого мистецтва**» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2017 р. - 23с.

Розробники:

Онищук І.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти,

Синький Д. В., старший викладач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри методики викладання мистецьких дисциплін. Протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.

Завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін

«29» серпня 2017 р.

 О.Н. Дем'янчук

1. Вступ.

АНОТАЦІЯ Курс «Методика викладання образотворчого мистецтва» є одним з основних дисциплін у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва, він забезпечує теоретичну та методичну готовність студентів до організації і проведення урочної, позакласної навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва.

Ключові слова: урок, виховання, розвиток, навчання, композиція, архітектура, графіка, декоративно-прикладне мистецтво, живопис, мистецтво, скульптура, стиль.

Мета курсу:

Забезпечити зміст процесу професійної підготовки майбутніх вчителів до керування педагогічним процесом на заняттях з дисциплін художнього циклу. Під поняттям «дисципліни художнього циклу» ми розуміємо процес навчання малюнку, живопису, графіці, скульптурі, декоративно-прикладному мистецтву та ін, в рамках визначеної навчальної програми закладів загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладів, спрямованої на художній та естетичний розвиток майбутнього педагога; удосконалення набору методик навчання технікам образотворчого мистецтва; розуміння природи прекрасного й уміння перетворювати в художні образи свій творчий задум.

Метою дисципліни «Методика викладання образотворчого мистецтва» є формування професійних якостей майбутнього викладача образотворчого мистецтва, до методичного керування процесом художнього навчання на заняттях з дисциплін образотворчого циклу. Оволодіння основами методики викладання художньої культури, в загальноосвітньому навчальному закладі.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати в професійній діяльності або в процесі навчання складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

Знання предметної галузі та розуміння професії

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення

Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії

Фахові компетенції

Здатність педагога до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку, уміння ефективно комунікувати з іншими, формувати команду, мотивувати інших до досягнення поставлених цілей.

Здатність до засвоєння фахових компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення.

Здатність володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури, застосовувати отримані знання при вирішенні виховної, індивідуальної освітньої траєкторії.

Здатність до комплексного планування, організації та здійснення освітнього процесу, підготовки аналітичної звітної документації, демонстраційних проектів, використовуючи комп'ютерні технології.

Здатність використання сучасного програмного забезпечення в навчально-виховному процесі, здатність до креативного образного мислення, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей

Здатність самостійно проводити навчальні заняття з образотворчого мистецтва з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої освіти, позакласну роботу з учнями.

Програмні результати навчання

Визначати сутність процесів навчання й виховання у закладах освіти, їх психолого-педагогічні основи в загальних поняттях та термінах, що є необхідним для успішної практичної діяльності. Планувати, проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність на основі засвоєних знань, умінь та навичок

Демонструвати уміння ефективно комунікувати з іншими, формувати сприятливий соціально-психологічний клімат у спільноті педагогічного колективу і класу, формувати команду, мотивує інших до досягнення поставлених цілей, психологічно аналізувати педагогічну діяльність.

Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

Уміти характеризувати анатомо-фізіологічні особливості організму школяра у різні вікові періоди, здійснювати профілактику захворювань з врахуванням вікових особливостей учнів, дотримуватись гігієнічних вимог при організації навчально-виховного процесу в школі з метою збереження і укріплення здоров'я, безпеки, дітей та підлітків.

Розуміти та відтворювати теоретичні та методичні основи навчання образотворчого мистецтва. Розуміти специфіку предмету у всіх видах навчальної діяльності. Застосовувати отримані знання при вирішенні педагогічних, творчих, навчально-виховних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Вміти послідовно та методично вірно передавати реалістичне зображення навколишнього середовища засобами живопису. Знати структуру, основні закономірності живопису, кольорознавства. Вміти аналізувати форму,

дотримуватися кольорової єдності та цілісності живописного зображення. Реалізовувати власні художні задуми у педагогічній практиці.

Використовувати в освітній діяльності теоретичні знання та практичні навички рисунка, відобразити навколишнє середовище графічними засобами. Застосовувати методичну послідовність при зображенні та створенні художніх образів. Володіти художніми техніками, демонструвати розвинену творчу уяву, розуміти суть творчого процесу.

Володіти засобами образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак. Розуміти механізми створення мистецьких творів та практично застосовувати теоретичні знання в навчально-освітньому процесі.

2.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7 ECTS	Галузь 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 7		2й, 3й.	2й, 3й,
Індивідуальне науково-дослідне завдання :		Семестр	
Загальна кількість годин – 210, 210		4-й, 5-й.	4-й, 5-й,
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 1.75	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	8
		Семінарські	
		37 год.	9
		Практичні	
		20	5
		Самостійна робота	
		123год.	188
Індивідуальні завдання:			
20			
Форма контролю: (Д)Залік (4с.) Екзамен (5с.)	Форма контролю: (Д)Залік (4с.) Екзамен (5с.)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 43% - 57%

для заочної форми навчання – 10% - 90%

4.Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Історичний огляд методів навчання малюванню.

Тема 1. Вступ. Історія методів навчання малювання в давнину. (Греція, Рим, Відродження, Єгипет, Середньовіччя)та в ХУІІ-ХІХ століттях у Західній Європі. В даній темі розглядаються методи навчання малюванню в давнину (Єгипет, Греція, Рим) і в епоху Середньовіччя. Студенти ознайомлюються з художниками епохи Відродження і їх вкладом у методику викладання малювання зокрема розглядаються погляди Ченніно-Ченніні, Альберті, Леонардо да Вінчі, Дюрера. Також розглядається навчання малюванню в ХУІІ-ХІХ століттях у Західній Європі (погляди на постановку навчання малюванню Яна Амоса Коменського, Джона Локка, Жан-Жака Руссо, Песталоцці. Метод навчання малюванню братів Дюпої).

Тема 2. Методи навчання малюванню в Росії. Історія зародження книжкової графіки і мініатюри (ХІ ст.).

В даній темі розглядається навчання за системою І.Д.Прейслера, характеристика методу А.П. Сапожникова, методичні рекомендації Г.А.Гіппіуса також роль спеціальної комісії при Академії мистецтв у виробленні передових методів малювання та методична система П.П.Чистякова.

Тема 3. Методи навчання малюванню у вітчизняній школі. В темі характеризуються програми викладання образотворчого мистецтва в школі (1921 р.), комплексний метод навчання і методика розвитку „вільного виховання" малювання в лабораторіях Е.С.Ігнат'єва, М.М.Ростовцева, В.С.Кузіна, Е.В.Шорохова, Н.Н.Анісімова.

Тема 4. Програма удосконалення народної освіти України на сучасному етапі. Даною темою характеризуються сучасні наукові підходи до моделювання та організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі: безперервність навчання, врахування вікових особливостей дітей у навчально виховному процесі предметів художньо-естетичного циклу та складові навчально-виховного процесу. Також розглядаються зміст освіти та методи навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Професійна спрямованість учителя образотворчої діяльності. Здійснення навчально-виховних завдань.

Тема 5 Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі. В цій темі висвітлюється загальноосвітня мета образотворчого мистецтва, формування світогляду засобами образотворчого мистецтва, розвиток спостережливості і усвідомлення баченого, розкриття практичного значення рисунка в житті людей, ознайомлення з основними технічними прийомами роботи над рисунком, розкривається розвиток творчих здібностей дітей, просторового мислення, образного уявлення і фантазії, методичні особливості ознайомлення школярів з видатними творами вітчизняного і світового образотворчого мистецтва.

Тема 6. Психологія образотворчої діяльності дітей. В темі характеризується способи вираження дітьми своїх думок і переживань, методика роботи з творами мистецтва, аналіз творів, питання і відповіді.

Тема 7. Зміст занять з образотворчого мистецтва в школі. В темі аналізуються діючі програми з образотворчого мистецтва в школі, види навчальних занять (малювання з природи, декоративне малювання, тематичне малювання, бесіди з мистецтва), їх суттєвість і навчально-виховний зміст.

Тема 8. Основні дидактичні принципи методики викладання образотворчого мистецтва. Зокрема розглядаються принцип виховуючого навчання та ідейної спрямованості, принцип науковості, принцип наочності, принцип свідомості і активності навчання, принцип систематичності і послідовності навчання, принцип доступності навчання, принцип зв'язку навчання з практикою.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Технічні засоби навчання.

Тема 9. Кабінет образотворчого мистецтва і його обладнання.

Тема розкриває питання матеріального забезпечення кабінету образотворчого мистецтва зокрема, освітлення кабінету образотворчого мистецтва, обладнання кабінету навчальними моделями, обладнання кабінету необхідними матеріалами та інструментами, дидактичне обладнання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Планування навчально-виховної роботи.

Тема 10. Складання ілюстрованого календарного плану на навчальний рік. В темі проаналізовано зв'язок дидактичного матеріалу, що знаходиться в розпорядженні учителя, із змістом навчального матеріалу та відмінність індивідуального плану роботи учителя в школі від річного ілюстративного (календарного) плану роботи для кожного класу.

Тема 11. Складання плану-конспекту уроку з кожного виду занять. В темі аналізується структура уроків образотворчого мистецтва та спільність її з структурою уроків з інших предметів, планування та раціональний розподіл часу різних видів занять, рекомендації до обладнання уроку, визначення мети і змісту уроку, проведення самостійної роботи, використання класної дошки, форми конспекту уроку.

Тема 12. Розробка навчальної теми і виготовлення наочного посібника.

В даній темі розглядаються особливості розробки теми уроку образотворчого мистецтва та етапи виготовлення наочного посібника.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Навчальні заняття різних типів.

Тема 13. Типи навчальних занять з образотворчого мистецтва.

В даній темі розглядаються типи навчальних занять та особливості їх використання в навчальному процесі в ЗОШ.

Тема 14. Облік успішності 2 год. В темі розкривається поурочний облік успішності і оцінка досягнутих учнями практичних умінь і навичок, попередній облік успішності, періодичний облік, підсумковий облік успішності школярів за рік.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. Проведення уроків образотворчої діяльності.

Тема 15. Формування в учнів композиційного мислення та почуття.

Навчальна проблема „форма (пропорції, конструкція, об'єм)“. В даній темі розглядаються методичні особливості навчання на уроках образотворчого мистецтва формотворенню, сприймання і відтворення учнями пропорцій, конструкції та об'єму, визначаються основні поняття композиції, закономірності композиційної діяльності, методика формування композиційних умінь в учнів в ЗОШ.

Тема 16. Розвиток в учнів почуття кольору. В даній темі розкривається поняття кольору як мистецька та психолого-педагогічна проблема також поняття кольору та його основні властивості, особливості відчуття і сприймання кольору у шкільному віці, кольоротворення в системі естетичного виховання школярів

Тема 17. Декоративно - прикладне мистецтво та художнє конструювання. В даній темі розглядаються особливості навчання декоративному малюванню та художньому конструюванню в ЗОШ. Описуються різні матеріали і техніки декоративного мистецтва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII. Виховні заходи

Тема 18. Позакласна і позашкільна робота з образотворчого мистецтва.

Факультативні курси. В темі розглядається мета і завдання позакласної і позашкільної роботи, керівна роль педагога в позаурочній діяльності, тематика і план заходів позакласної позашкільної роботи, види позакласної і позашкільної роботи а саме:

а) гурток образотворчого мистецтва. Зміст занять гуртка; б) екскурсія; в) бесіди; г) лекції; д) доповіді; е) відеофільми; ж) домашнє малювання учнів; з) шкільні вечори-концерти; к) виставки робіт.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	П(Сем)	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історичний огляд методів навчання малюванню.												
Тема 1. Вступ. Історія методів навчання малювання в давнину. (Греція, Рим, Відродження, Єгипет, Середньовіччя) та в ХУІІ-ХІХ століттях у Західній Європі.	12	2	2		2	6	14	2	2		5	5
Тема 2. Методи навчання малюванню в Росії.	12	2	2		2	6	14	2	2		5	5
Тема 3. Методи навчання малюванню у вітчизняній школі.	12	2	2		2	6	9	2	2		5	
Тема 4. Програма удосконалення народної освіти України на сучасному етапі.		2	2									
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8		6	18	46	8	8		20	10
Змістовий модуль 2. Професійна спрямованість учителя образотворчої діяльності. Здійснення навчально-виховних завдань.												
Тема 5. Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі.	14	2	2		4	6	14	2	2		5	5
Тема 6. Основні дидактичні принципи методики викладання образотворчого мистецтва.	16	2	2		6	6	18	6	6		1	5
Тема 7. Зміст занять з образотворчого мистецтва в школі.	4	2	2									
Тема 8. Основні дидактичні принципи методики викладання образотворчого мистецтва.	4	2	2									
Разом за змістовим модулем 2	38	8	8		10	12	62	16	16		10	20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. Технічні засоби навчання.												
Тема 9. Кабінет образотворчого мистецтва і його обладнання.	14	2	2		4	6	22	6	6		5	5
Разом за змістовим модулем 3	18	2	2		6	8	42	12	12		10	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV. Планування навчально-виховної роботи.												
Тема 10. Складання ілюстрованого календарного плану на навчальний рік.	16		2	6	4	4	12	2			5	5
Тема 11. Складання плану-конспекту уроку з кожного виду занять.	18		2	8	4	4	15	6	2		2	5
Тема 12. Розробка навчальної теми і виготовлення наочного посібника.	15		1	6	4	4	11	2	2		2	5

Разом за змістовим модулем 4	49		5	20	12	12	38	10	4		9	15
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Навчальні заняття різних типів.												
Тема 13. Типи навчальних занять з образотворчого мистецтва.	10	2	2		2	4	10	2	2		1	5
Тема 14. Облік успішності – 2 год.	10	2	2		2	4	16	4	2		5	5
Разом за змістовим модулем 5	20	4	4		4	8	26	6	4		6	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. Проведення уроків образотворчої діяльності.												
Тема 15. Формування в учнів композиційного мислення та почуття. Навчальна проблема „форма (пропорції, конструкція, об’єм)”.	6	2	2		2	4	14	2	2		5	5
Тема 16. Розвиток в учнів почуття кольору.	10	2	2		2	4	9	2	1		1	5
Тема 17. Декоративно - прикладне мистецтво та художнє конструювання.	9	2	2		1	4	9	2	1		1	5
Разом за змістовим модулем 6	25	6	6		5	32	90	14	14		22	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII. Виховні заходи												
Тема 18. Позакласна і позашкільна робота з образотворчого мистецтва. Факультативні курси.	6	2	2		2		10	2	2		1	5
Разом за змістовим модулем 7	6	2	2		2		10	2	2		1	5
ІНДЗ					8						11	
Усього годин	210	30	37	20	23	100	210	8	12		80	110
Разом	210	30	37	20	23	100	210	8	12		80	110

6. Теми семінарських, практичних занять та лабораторних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень. БЕЗ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість годин
1	Вступ. Історія методів навчання малювання в давнину. (Греція, Рим, Відродження, Єгипет, Середньовіччя) та в ХУІІ-ХІХ століттях у Західній Європі.	2	1
2	Методи навчання малюванню в Росії.	2	1
3	Методи навчання малюванню у вітчизняній школі.	2	1
4	Програма удосконалення народної освіти України на сучасному етапі.	2	1
5	Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі.	2	1
6	Психологія образотворчої діяльності дітей.	2	1
7	Зміст занять з образотворчого мистецтва в школі.	2	1

8	Основні дидактичні принципи методики викладання образотворчого мистецтва.	2	1
9	Кабінет образотворчого мистецтва і його обладнання.	2	1
10	Технічні засоби навчання на уроках образотворчого мистецтва.	2	1
11	Складання ілюстрованого календарного плану на навчальний рік.	2	1
12	Складання плану-конспекту уроку з кожного виду занять.	2	2
13	Розробка навчальної теми і виготовлення наочного посібника.	2	1
14	Типи навчальних занять з образотворчого мистецтва.	2	1
15	Облік успішності 2 год.	4	1
16	Формування в учнів композиційного мислення та почуття. Навчальна проблема „форма (пропорції, конструкція, об'єм)“.	4	1
17	Розвиток в учнів почуття кольору.	4	1
18	Декоративно - прикладне мистецтво та художнє конструювання.	4	1
18	Позакласна і позашкільна робота з образотворчого мистецтва. Факультативні курси.	2	2
Всього годин		87	20

7. Завдання для самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість годин
1	Особливості розвитку творчих здібностей у процесі малювання з натури, пам'яті та уяви.	8	18
2	Матеріали і техніки для занять образотворчого мистецтва, їх характерні виражальні можливості і особливості.	8	18
3	Особливості методики ознайомлення учнів початкових класів з видами і жанрами образотворчого і декоративного мистецтва.	6	16
4	Методика ознайомлення учнів молодшого шкільного віку із творчістю українських художників, специфікою роботи митців у різних видах і жанрах мистецтва.	8	18
5	Міжпредметні зв'язки на уроках образотворчого мистецтва і художньої праці, їх роль у профорієнтаційній спрямованості занять.	8	18
6	Психологічні особливості дитячої художньої	8	18

	творчості: проблеми, пошуки, знахідки.		
7	Вчитель – організатор і керівник навчально-виховним процесом, його роль у формуванні індивіда.	8	18
8	Урок – основна форма навчальної і виховної роботи та шляхи його вдосконалення в плані формування мистецького світогляду школярів.	8	18
9	Проблеми позакласної та позашкільної роботи з образотворчого мистецтва та шляхи їх вирішення.	8	8
10	Специфіка композиції в декоративному мистецтві і ознайомлення з нею учнів початкових і середніх класів.	6	8
11	Пошук нових форм і методів удосконалення методики проведення занять з образотворчого мистецтва.	6	8
12	Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва в сучасній національній школі та шляхи їх інтенсифікації.	6	8
13	Особливості емоційного сприймання і відображення в художньо-творчій діяльності учнів загальноосвітньої школи.	6	8
14	Специфіка формування національної свідомості молодших школярів засобами мистецтва.	6	8
	Разом	100	190

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання та критерії їх оцінювання.

- Особливості методики образотворчого мистецтва як предмета, що формує мистецький світогляд школяра і роль педагога-художника в цьому процесі.
- Зміст і особливості методики ознайомлення з відомостями про орнаментику на уроках декоративної діяльності.
- Специфіка проведення занять з різних видів образотворчої та декоративної діяльності та їх методичне забезпечення.
- Особливості методики ознайомлення учнів з теоретичними відомостями про колір, його властивості і особливості.
- Методика використання наочності, технічних засобів та сучасних комп'ютерних технологій в процесі навчально-виховної роботи з образотворчого та декоративного мистецтва.
- Використання наочних засобів навчання під час ознайомлення учнів середніх класів з основними поняттями перспективи.
- Особливості організації і проведення позакласної та позашкільної роботи з декоративно-прикладної діяльності і шляхи її вдосконалення.
- Методика ознайомлення учнів загальноосвітньої школи з діяльністю художників-дизайнерів, специфікою дизайнграфіки, іншими видами дизайнерської діяльності.

9. Формування в учнів загальноосвітньої школи дизайнерського мислення під час занять з графічного мистецтва.
10. Систематичність і послідовність у навчанні – основа розвитку художньо-композиційного мислення і пізнання учнями методів, прийомів, технік та змісту творів мистецтва.
11. Особливості методики ознайомлення учнів середніх класів з теоретичними відомостями про біоніку на уроках художньої діяльності.
12. Специфіка уроків-бесід, їх значення у формуванні естетичних ідеалів молодших школярів.
13. Проблеми виховання любові до Батьківщини, людей і природи на уроках образотворчого мистецтва в середніх класах.
14. Використання наочності під час ознайомлення учнів з анатомічною будовою і пластичною анатомією тварин і птахів.
15. Особливості методики ознайомлення учнів із малюванням фігури людини в різних рухах і в стані спокою.
16. Методика малювання з натури, значення цього виду діяльності для формування уяви про форму, об'єм і положення предметів у просторі.
17. Особливості методики викладання образотворчого мистецтва.
18. Роль символіки і орнаментики у вихованні національної свідомості школярів.
19. Особливості уроків образотворчого мистецтва в середніх класах та їх методичне забезпечення.
20. Шляхи підвищення ефективності художнього виховання учнів 5-7 класів засобами образотворчого мистецтва.
21. Використання народних художніх традицій українського народу як засіб розвитку творчої активності молодших школярів.
22. Шляхи підвищення ефективності сучасних технічних засобів навчання на уроках образотворчого мистецтва.
23. Аналіз професійної діяльності вчителів-новаторів Тернопільської області, використання їх досвіду з метою вдосконалення уроків образотворчого мистецтва.
24. Особливості педагогічного малювання, його роль у підвищенні ефективності проведення уроків образотворчого мистецтва.
25. Зміст і методика ознайомлення учнів з творами образотворчого мистецтва, використовуючи для цього комп'ютерні технології, технічні засоби навчання.
26. Особливості методики проведення уроків образотворчого мистецтва в 1-4 класах, шляхи їх удосконалення.
27. Аналіз сучасних програм з образотворчого мистецтва, їх суть і навчально-виховний зміст.
28. Шляхи вдосконалення методів навчання образотворчому мистецтву і декоративно-прикладному мистецтву, спираючись на наукові дослідження вчених-методистів.
29. Особливості проведення занять з графічного мистецтва на уроках в 5-7 класах та їх методичне забезпечення.
30. Заняття з графіки як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва.
31. Особливості перспективного малювання в середніх класах: методи і поняття перспективного зображення навколишнього світу.

32. Шляхи розвитку творчих здібностей на заняттях з образотворчого мистецтва.
33. Природа і суть творчості дітей молодшого шкільного віку, її психологічні особливості.
34. Особливості розвитку творчих здібностей у процесі малювання з натури, пам'яті та уяви.
35. Матеріали і техніки для занять образотворчого мистецтва, їх характерні виражальні можливості і особливості.
36. Особливості методики ознайомлення учнів початкових класів з видами і жанрами образотворчого і декоративного мистецтва.
37. Методика ознайомлення учнів молодшого шкільного віку із творчістю українських художників, специфікою роботи митців у різних видах і жанрах мистецтва.
38. Міжпредметні зв'язки на уроках образотворчого мистецтва і художньої праці, їх роль у профорієнтаційній спрямованості занять.
39. Психологічні особливості дитячої художньої творчості: проблеми, пошуки, знахідки.
40. Вчитель – організатор і керівник навчально-виховним процесом, його роль у формуванні індивіда.
41. Урок – основна форма навчальної і виховної роботи та шляхи його вдосконалення в плані формування мистецького світогляду школярів.
42. Проблеми позакласної та позашкільної роботи з образотворчого мистецтва та шляхи їх вирішення.
43. Специфіка композиції в декоративному мистецтві і ознайомлення з нею учнів початкових і середніх класів.
44. Пошук нових форм і методів удосконалення методики проведення занять з образотворчого мистецтва.
45. Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва в сучасній національній школі та шляхи їх інтенсифікації.
46. Особливості емоційного сприймання і відображення в художньо-творчій діяльності учнів загальноосвітньої школи.
47. Специфіка формування національної свідомості молодших школярів засобами мистецтва.
48. Особливості методики уроків ліплення та їх вплив на формування образно-пластичної уяви учнів.
49. Аналіз методів навчання малюванню в Європі XVIII-XIX ст.
50. Різні види образотворчої діяльності молодших школярів і специфіка їх реалізації в умовах сучасної загальноосвітньої школи.
51. Педагогічний малюнок, його роль і значення у формуванні зорового сприймання і відтворення в процесі творчої діяльності учнів.
52. Специфіка основних дидактичних положень методики викладання образотворчого мистецтва в школі.
53. Особливості роботи педагога-художника, шляхи вдосконалення його професійної майстерності.
54. Колір і його вплив на емоційний стан сприйняття учнів, їх асоціативне мислення і творчо-композиційну уяву.

55. Активізуюча дія занять з образотворчого мистецтва на творчі здібності учнів 5-7 класів.
56. Особливості методики проведення занять з різних видів образотворчої діяльності в 5-7 класах.
57. Методика малювання з натури в середніх класах загальноосвітньої школи та використання дидактичних матеріалів для реалізації теми.
58. Особливості змісту і методики введення теоретичних відомостей про портрет як жанр живопису в образотворчому мистецтві.
59. Естетичне виховання на уроках образотворчого мистецтва і шляхи його вдосконалення.
60. Організація виставок дитячої художньої творчості і проблеми підвищення художньої якості учнівських робіт.
61. Особливості введення теоретичних відомостей про пейзаж як жанр в образотворчому мистецтві.
62. Обґрунтування необхідності навчання малюванню в сучасній національній школі.

Критерії оцінювання

Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження

Складання плану дослідження

Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.

Дотримання правил структурування наукових публікацій.

Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.

Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел).

Примітки:

- Об'єм теоретичної частини повинен становити близько 30 рукописних сторінок.
При необхідності до теми виконується таблиця методичного показу реалізації наочними засобами (84x60 см)

9. Методи навчання

- словесний (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж),
- практичний (робота над джерелами, розробка методичних матеріалів, тренувальні вправи),
- пояснювально-ілюстративний, метод пізнавального інтересу,
- наочний (демонстрація способів і прийомів роботи),
- метод самостійних робіт, контролю і самоконтролю

10. Методи контролю

- Самоконтроль
- підсумковий;
- письмова робота;

- виготовлення ілюстративного матеріалу, таблиць;
- усне опитування;

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік 4 семестр

Поточне тестування та самостійна робота															Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5		ІНДЗ	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	10	
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

1-3- балів передбачає знання методичної теорії, вміння орієнтуватись в методичній літературі, володіти практичними навичками методики викладання образотворчого мистецтва; знати особливості мови образотворчого мистецтва; володіти техніками і прийомами рисунку, живопису, композиції, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва; правильно визначати структуру уроку.

4-6 – балів передбачає високий рівень якості теоретичних знань з історії методів навчання малюванню і методики викладання образотворчого мистецтва; вміння користуватись методичною літературою під час підготовки до занять; творчо сприймати і осмислювати навколишній світ; формувати в учнів образно-мистецьке сприйняття світу, активізувати розумову і творчу діяльність школярів. Досконале володіння практичними методами і прийомами в різних видах образотворчого і декоративного мистецтва – рисунку, живопису, композиції, декоративно-прикладного мистецтва, скульптури, знати різноманітні манери і техніки; правильно визначати структуру уроку, диференційовано ставити завдання; вести навчально-виховний процес цілеспрямовано, використовуючи в своїй роботі передовий досвід вчителів-новаторів

Екзамен 5, 7 семестр

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	
Змістовий модуль 6							Змістовий модуль 7	100	
T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23		
12	12	12	12	12	12	12	16		

12 - балів передбачає знання методичної теорії, вміння орієнтуватись в методичній літературі, володіти практичними навичками методики викладання образотворчого мистецтва; знати особливості мови образотворчого мистецтва; володіти техніками і прийомами рисунку, живопису, композиції, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва; правильно визначати структуру уроку.

16 – балів передбачає високий рівень якості теоретичних знань з історії методів навчання малюванню і методики викладання образотворчого мистецтва; вміння користуватись методичною літературою під час підготовки до занять; творчо сприймати і осмислювати навколишній світ; формувати в учнів образно-мистецьке сприйняття світу, активізувати розумову і творчу діяльність школярів. Досконале володіння практичними методами і прийомами в різних видах образотворчого і декоративного мистецтва – рисунку, живопису, композиції, декоративно-прикладного мистецтва, скульптури, знати різноманітні манери і техніки; правильно визначати структуру уроку, диференційовано ставити завдання; вести навчально-виховний процес цілеспрямовано, використовуючи в своїй роботі передовий досвід вчителів-новаторів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. опорні конспекти лекцій, плани практичних занять, плани семінарських занять;
2. ілюстративні матеріали;
3. інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).
4. Посібники;
5. Підручники;
6. Комплексне навчально-методичне забезпечення(рекомендована література, критерії оцінювання, пакети ККР, питання для контрольної роботи).

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 50	До20	До30	100

13. Рекомендована література.

Базова

1. Веселкові барви на уроках образотворчого мистецтва [Текст] : (на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти). – Х. : Ранок, 2005. – 112 с.
- Шалаєва, Г. П. Вчимося малювати [Текст] : посібник / Г. П. Шалаєва. – К. : Країна мрій, 2008. – 224 с.
2. Кардашов, В. М. Художньо-творчий розвиток особистості: теоретичний та методичний виміри [Текст] : монографія. 2-е вид., доп. Мелітополь : ТОВ "ВД ММД", 2009. 264 с.
3. Ковальов О. Образотворче мистецтво в шлолі 1-7 класи: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2019. 317с.
4. Ночвінова, О. В. Ж. С. Марчук, Т. С. Хребто Образотворче мистецтво. 5 клас [Текст] : тематичне планування та розробки уроків. Х. : Ранок, 2010. 192 с.
5. Полякова Г. А., Божко Л. І., Лейбіна О. О. та ін. Образотворче мистецтво 1-7 класи [Текст] : навч.-метод. посібник для вчителів. Х. : Скорпион, 2001. 160 с.
6. Сердюк, І. І. Семеніхіна І. І. Образотворче мистецтво. 6 клас [Текст] : тематичне планування та розробки уроків. Х. : Ранок, 2010. 256 с.
7. Сердюк, І. І., Сердюк Ф. М., Семеніхіна С. М. Образотворче мистецтво. 7 клас [Текст] : тематичне планування та розробки уроків. Х. : Ранок, 2008. 272 с.
8. Сердюк, І. І., Сердюк Ф. М., Семеніхіна С. М. Образотворче мистецтво. 7 клас [Текст] : тематичне планування та розробки уроків. Х. : Ранок, 2010. 272 с.
9. Фесенко, Л. В. Образотворче (візуальне) мистецтво. 5-7 класи [Текст] : програма курсу. Тематичне планування. Розробки уроків. Х. : Ранок, 2004. 384 с.
10. Фесенко, Л. В. Образотворче (візуальне) мистецтво. 5-7 класи [Текст] : програма курсу. Тематичне планування. Розробки уроків. Х. : Ранок, 2004. 384 с.
11. Фесенко, Л. В. Рубля. Т. Є. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 5 клас [Текст]. Х. : Ранок, 2008. 160 с.
12. Фесенко, Л. В. Рубля. Т. Є.. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 6 клас [Текст]. Х. : Ранок, 2007. 160 с.
13. Фесенко, Л. В. Рубля. Т. Є. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 7 клас [Текст]. Х. : Ранок, 2008. 176 с.
14. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах [Текст] : навч.-метод. посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. 140 с.

Допоміжна

1. Алехин, А. Д. Изобразительное искусство: Художник. Педагог. Школа [Текст] : кн. для учителя. М. : Просвещение, 1984. 160 с.
- Антипова, І. С. Арт-мозаїка [Текст] : інтелектуальна гра для учнів 7-го класу / 2. Антипова І. С. // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2015. №7, липень. С.27-29.
3. Асеева, М. Творчий вчитель - це творчі учні [Текст] : методика образотворчого мистецтва; урок у 4 класі, 1 класі. // Початкова школа. 2015. – №12. С.32-35.
4. Атласюк, Л. Структура уроку, основні методи та прийоми роботи, їх доцільність [Текст] : урок. Навчальний курс " Малювання форм". // Початкова школа. 2016. №11. С.46-48.

5. Беда, Г. В. Основы изобразительной грамоты [Текст]. М. : Просвещение, 1989. 192 с. (Б-ка учителя изобразительного искусства).
6. Білюков, М. Матеріали, інструменти й приладдя для акварельного живопису [Текст] : методика. // Шкільний світ. 2013. №2(658), січень. С.1-6. Вкладка. Образотворче мистецтво №1(55), січень.
7. Бірюков, М. Малюнок: матеріали, інструменти й приладдя [Текст] : методика. // Шкільний світ. 2014№8, квітень. С.1-6. Вкладка. Образотворче мистецтво № 4, квітень.
8. Бірюков, М. Образотворча грамота [Текст] : основні принципи, методи, образотворчі засоби та прийоми малюнка. // Шкільний світ. 2014. №4. лютий. С.2-6. Вкладка. Образотворче мистецтво № 2, лютий.
9. Бучинський, С. Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва [Текст]. К. : Рад. школа, 1981. 118 с.
10. Гайдамака, О. Емоційно-смілова драматургія уроків [Текст] : методика. // Шкільний світ. 2015. №24, грудень. С.1-2. Вкладка. Образотворче мистецтво, №12 грудень 2015.
11. Гайдамака, О. Мистецтво: від античності до реалізму [Текст] : методичні рекомендації щодо викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» за новою програмою. // Шкільний світ. 2016. №22, листопад. С.1-5. Вкладка. Образотворче мистецтво, № 11, листопад 2016.
12. Глинская, И. П. Изобразительное искусство [Текст] : методика обучения в 4-6 кл. К. : Рад. школа, 1981 126 с.
13. Дудка, А. Техніки та засоби образної виразності [Текст] : формування ключових компетентностей шляхом виконання практичних завдань різними техніками образотворчого мистецтва. // Вкладка. Образотворче мистецтво №12 грудень 2015.
14. Жабляк, М. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків образотворчого мистецтва у 7-му класі [Текст] : планування., Л. Папіш // Шкільний світ. 2015. №24, грудень. С.3-6.
15. Железняк, О. Ф. Модельний урок-панорама " Шляхами В. О. Барвінського у Львові" [Текст] : нетрадиційний урок. // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2015. №12, грудень. С.20-5-20-8. Вкладка.
16. Калініченко, О. Орієнтоване календарне планування змісту уроків з " Образотворчого мистецтва " [Текст] : 6 клас. // Мистецтво та освіта. 2014. №3. С.50-52.
17. Калініченко, О. В. Активізація творчого самовираження молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва [Текст] : методика // Мистецтво та освіта. 2016. №3. С.20-22.
18. Катюха, С. Цифровий живопис як компонент художньої освіти старшокласників [Текст] : художня освіта. // Мистецтво та освіта. 2014. №1. С.26-39.
19. Катюха, С. М. Групові форми роботи в образотворчому навчанні [Текст]: методика // Мистецтво та освіта. 2016. №2. С.30-37.
20. Колинчук, Т. А. Предметний тиждень художньо-естетичного циклу " загадковий вернісаж" [Текст] : план проведення предметного тижня. // Мистецтво

- в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2016. №7, липень. С.34-36.
21. Краснова, Н. Використання комп'ютерних технологій в образотворчій діяльності підлітків [Текст] : інноваційні технології. // Мистецтво та освіта. 2013. №1. С.39-42.
22. Краснова, Н. Пограємо в плями [Текст] : використання творчих завдань на уроках мистецтва у 5-7 класах; методика. // Шкільний світ. 2013. №10, травень. С.3-5. Вкладка. Образотворче мистецтво №5(59), травень 2013 р.
23. Кузин, В. С. Основы обучения изобразительному искусству в школе: пособие для учителей. – 2-е изд., доп. перераб. М.: Просвещение, 1977. 208 с.
24. Лемешева, Н. Методичні рекомендації. Особливості викладання образотворчого мистецтва у 7-му класі [Текст] : методика. // Шкільний світ. 2015. №16, серпень. С.1-7. Вкладка. Образотворче мистецтво №8, серпень 2015.
25. Лемешева, Н. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків образотворчого мистецтва у 7-му класі (за новою програмою) [Текст] : планування. // Шкільний світ. 2015. №14, липень. С.2-12. Вкладка. Образотворче мистецтво № 7, липень.
26. Мироненко, С. І. Образотворче мистецтво. 7 клас [Текст]: каленарне планування за підручником Л. В. Папіш.//Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2016. №8, серпень. С.26-27.
27. Мужикова, І. Майстер-клас як засіб активізації художньо-творчої діяльності підлітків [Текст] : методика. // Мистецтво та освіта. 2014. №2. С.20-28.
- Нетудихатка, Н. О. Тренінгові технології на уроках образотворчого мистецтва [Текст] : методика. // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2016. №7, липень. С.12-16.
29. Одноралов, Н. В. Материалы в изобразительном искусстве. М. : Просвещение, 1983. 144 с.
30. Образотворче мистецтво. 3 кл. [Текст] : плани-конспекти / Л. В. Климова, І. В. Ланіна, Л. І. Божко та ін. Х. : Ранок, 2006. 112 с.
31. Руденко, І. Технологічний підхід до формування творчої активності підлітків на уроках образотворчого мистецтва [Текст]: методика. // Мистецтво та освіта. 2014. №4. С.38-44.
32. Руденко, І. Художньо-творчі вправи як засіб формування творчої активності підлітків [Текст] : методика. // Мистецтво та освіта. 2013. №3. С.24-36.
33. Руденко, І. В. Інтерактивні технології формування творчої активності підлітків [Текст] : методика. // Мистецтво та освіта. 2015. №4. С.40-45.
34. Сова, О. С. Система навчальних завдань з пленарної практики майбутніх учителів образотворчого мистецтва [Текст] : майбутній вчитель. // Мистецтво та освіта. 2016. №1. С.38-41.
35. Солом'яний, М. Ф. Уроки образотворчого мистецтва в 4 класі. К. : Рад. школа, 1976. 56 с., 32 ил
36. Терентьев, А. Е. Рисунок в педагогической практике учителя изобразительного искусства : пособие для учителей. М. : Просвещение, 1981. 175 с.
37. Трач, С. К. Уроки образотворчого мистецтва. 2 клас [Текст] : посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. 96 с.

38. Трач, С. К. Образотворче мистецтво. 4(3) клас [Текст] : альбом-посібник, В. М. Мельник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2000. 64 с
40. Трач, С. К. Уроки образотворчого мистецтва. 4 клас [Текст] : посібник для вчителя. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2006. 120 с.
41. Туманов, І. Академічні завдання з рисунка за принципом проблемного навчання [Текст] : методика. // Мистецтво та освіта. 2014. №3. С.2-7.
42. Ушенко, Н. М. Творчість учнів на уроках образотворчого мистецтва [Текст] : методика / Н. М. Ушенко // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2013. №6, червень. С.11-13.
43. Ципунова, Н. В. Завдання для оцінювання знань із предмета " Початковий курс історії образотворчого мистецтва" [Текст] : тести з образотворчого мистецтва / Н. В. Ципунова // Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2015. №1, січень. С.32-33.
44. Шалаєва, Г. П. Вчимося малювати [Текст] : посібник. К. : Країна мрій, 2008. 224 с.
45. Фесенко, Л. В. Образотворче (візуальне) мистецтво. 5-7 класи [Текст] : програма курсу. Тематичне планування. Розробки уроків. Х. : Ранок, 2004. 384 с.

14. Інформаційні ресурси.

1. Електронні конспекти лекцій

4. WEB-ресурси:

<http://www.vvpk.at.ua/load/tekhnologichna>

<http://www.obuk.ru/book/58615-zhivotinskoto-tjalo.-uchebnik-po.html>

http://www.vmurol.te.ua/old/view_boock.php?id=95&key=2